

ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ (ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟ)

ΣΚΗΝΙΚΑ: Είναι καλό να υπάρχει το σκηνικό μιας αρχαίας πόλης (Καισάρειας)
Το σκηνικό της Καισάρειας αναπαράχθηκε σε ύφασμα με τη βοήθεια επιδιασκόπιου
από φωτοτυπία (σε διαφάνεια) του εξωφύλλου του διηγήματος της Αλίκης
Καφετζοπούλου « Στη χρυσή πόλη », Εκδόσεις : **Σωτήρ**

Αφηγητής Α΄: Θα γνωρίζετε βέβαια ότι οι ναυτικοί έχουν προστάτη τους
τον Άγιο Νικόλαο. Οι οδηγοί τον Άγιο Χριστόφορο.

Εμείς οι μαθητές και οι δάσκαλοί μας έχουμε για προστάτες μας τρεις
σπουδαίους φωτεινούς ανθρώπους που τους γιορτάζουμε αύριο:

Τους Τρεις Ιεράρχες . Το Μέγα Βασίλειο ,το Γρηγόριο το Θεολόγο και τον
Ιωάννη το Χρυσόστομο.

Ο Βασίλειος ...

Α΄ παιδί ... ήταν από την Καισάρεια *(μιλάει καθώς έρχεται από το πλήθος των
καθήμενων μαθητών)* Το τραγουδάμε και στα πρωτοχρονιάτικα κάλαντα : «
Άγιος Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία...» Ω , να η μεγαλόπρεπη
Καισάρεια. *(Το Α΄παιδί μελετά το σκηνικό της Καισάρειας)*

Αφηγητής Α΄:Εδώ στην Καισάρεια άρχισε τις σπουδές του με ζήλο και
όρεξη πολλή. Ξεχώριζε από τους συμμαθητές του για την εργατικότητά
του αλλά και για το δυνατό του μυαλό. Όμως δεν έμεινε για πολύ στην
Καισάρεια.

Β΄ παιδί *(πετάγεται από το πλήθος και πλησιάζει προς τη σκηνή)*

Το άκουσα. Πήγε και σε άλλες πόλεις για σπουδές .Ανέβηκε στην
Κωνσταντινούπολη για να σπουδάσει ρητορική και φιλοσοφία .

Ο δάσκαλός του , ο Λιβάνιος τον θαύμαζε αλλά και ο μαθητής Βασίλειος
σεβόταν τον δάσκαλό του.

Α΄ παιδί Από την Κωνσταντινούπολη ήρθε στην Αθήνα .Είχε πραγματική
δίψα για μάθηση. Με προθυμία άκουγε τους φιλοσόφους και τους ρήτορες

Β΄ παιδί Έτρεχε και σε άλλους δασκάλους . Σπούδασε αστρονομία ,
μαθηματικά και ιατρική. Ο φίλος του ο Γρηγόριος , α ξέχασα να σου το
πω , στην Αθήνα σπουδάζανε και μένανε μαζί , λέει πως ήταν τόσο καλός
στην κάθε μια επιστήμη σαν να είχε σπουδάσει μόνο μια.

*(Ενώ τα δυο παιδιά συνεχίζουν να συνομιλούν με χειρονομίες ο αφηγητής
συνεχίζει)*

Αφηγητής Α΄: Αφού χόρτασε σπουδές γύρισε στην πατρίδα του .
Βαφτίστηκε το βράδυ του Μ. Σαββάτου χριστιανός , μοίρασε το μερίδιο
από την πατρική του περιουσία στους φτωχούς και έκανε μια μεγάλη
βόλτα για να γνωρίσει τους ανθρώπους που είχαν φύγει στις ερημιές για να
αφοσιωθούν στην προσευχή: Τους Ασκητές

Α΄ παιδί Πήγε στη Συρία και στη Μεσοποταμία

Β΄ παιδί Πέρασε και από την Αίγυπτο και την Παλαιστίνη

Α΄ παιδί Πριν συμπληρωθεί χρόνος γύρισε στον Πόντο και έφτιαξε το δικό του ησυχαστήριο.

Β΄ παιδί Ο Γρηγόριος ο φίλος που σου ανέφερα πήγε κι εκείνος εκεί.

Αφηγητής Α΄: Τα χρόνια εκείνα ήταν δύσκολα για την εκκλησία. Ζούσε ένας επικίνδυνος άνθρωπος τότε , ο Άρειος , να φανταστείτε ήταν και παπάς , που έλεγε ότι ο Χριστός μας δεν είναι γιος του Θεού. Είχε παρασύρει πολύ κόσμο τότε.

Τα μαθαίνει αυτά ο Βασίλειος και κατεβαίνει στην Καισάρεια. Βοηθά τον επίσκοπο στον αγώνα κατά του Αρείου . Γίνεται ο ίδιος ιερέας και αργότερα επίσκοπος Καισάρειας .

Γ΄ παιδί (Έρχεται από το πλήθος)

Τι σπουδαίος επίσκοπος ήταν ετούτος . Νοιάστηκε για το λαό του. Και για την ψυχή τους και για το σώμα τους .

Δ΄ παιδί (Σηκώνεται από την πρώτη σειρά)

Ήθελε να απαλλαγούν οι άνθρωποι από την κακία , από το θυμό και τον εγωισμό.

Γ΄ παιδί Βλέπεις ! Εδώ στην Καισάρεια είχε φτιάξει μια ολόκληρη πόλη για τους φτωχούς και τους πονεμένους.

Δ΄ παιδί Να εδώ το νοσοκομείο , εκεί το ορφανοτροφείο. Στο φτωχοκομείο μπορούσαν να μείνουν οι φτωχοί , και οι λεπροί βρήκαν και αυτοί στέγη στο λεπροκομείο. Τους φρόντιζε ο ίδιος ως γιατρός.

Α΄ παιδί Αυτός είναι ξενώνας . Οι ξένοι και ταξιδιώτες διανυκτέρευαν εκεί.

Β΄ παιδί Πού είναι το σχολείο; Α, να εκεί! Τα φτωχά παιδιά μπορούσαν να μάθουν γράμματα και στο εργαστήριο δίπλα οι νέοι μπορούσαν να μάθουν τέχνη.

Γ΄ παιδί Στο νοσοκομείο δούλεψε ένα διάστημα και ο Γρηγόριος , ο φίλος του , ως νοσοκόμος . Αλήθεια πώς βρέθηκε εκεί ο Γρηγόριος ;

Αφηγητής Α΄: Ο Γρηγόριος ήταν από την Ναζιανζό μακριά από την Καισάρεια . Τον συναντήσαμε πριν να σπουδάξει με το Βασίλειο στην Αθήνα . Επιχείρησε να φύγει από την Αθήνα όταν ο φίλος του ο Βασίλειος έφευγε .

Οι φοιτητές του πανεπιστημίου όμως τον πρόφτασαν στο λιμάνι του Πειραιά και τον έφεραν πίσω στην Αθήνα . Τον ήθελαν πολύ για καθηγητή τους.

Αφηγητής Β΄: Έμεινε ο Γρηγόριος για ένα χρόνο μόνο. Δίδαξε ρητορική Ως δάσκαλος ήταν γλυκός και μεταδοτικός . Γύρισε γρήγορα στη Ναζιανζό . Έγινε βοηθός του γέροντα πατέρα του . Οργανώνει συναντήσεις παιδιών και εφήβων. Επισκέπτεται συχνά τις φτωχογειτονιές . Φροντίζει τους

εγκαταλειμμένους. Αργότερα , θυμάστε , τον συναντούμε στο ησυχαστήριο του Πόντου μαζί με το Βασίλειο.

Τέσσερα χρόνια στο ησυχαστήριο περνούν με προσευχές , αγρυπνίες και μελέτη της Αγίας Γραφής.

Αφηγητής Α΄: Στην έρημο πήγε πολλές φορές ο Γρηγόριος . Εκεί κατάλαβε το μυστήριο του Θεού όσο λίγοι. Γι' αυτό μπόρεσε να αποδείξει πόσο ψεύτικες ήταν οι διδασκαλίες του Αρείου.

Αφηγητής Β΄: Αχ , αυτός ο Άρειος πόσους παρέσυρε. Όταν κάλεσαν το Γρηγόριο το 379 μ.Χ στην Κων/πολη να τους βοηθήσει ούτε μια εκκλησία δεν είχε μείνει στα χέρια των ορθοδόξων

(Αποσύρονται στο πλάι οι δυο αφηγητές.Εν τω μεταξύ έχουν μαζευτεί οι ακροατές του Γρηγορίου και ο Γρηγόριος πάνω σε κάποιο βάθρο τους ομιλεί)

Α΄ ακροατής Πες μας πάτερ Γρηγόριε , υπήρχε ο Χριστός και πριν γεννηθεί ως άνθρωπος εκεί στη Βηθλεέμ ;

Γρηγόριος : Παιδιά μου , ο Χριστός μας γεννήθηκε σαν άνθρωπος αλλά και είχε γεννηθεί άχρονα ως Θεός από τον Πατέρα. Γεννήθηκε μεν από γυναίκα αλλά Παρθένο . . . Ξάπλωσε στην ταπεινή φάτνη αλλά δοξάστηκε από αγγέλους .Βαφτίστηκε σαν άνθρωπος αλλά συγχώρεσε τις αμαρτίες των ανθρώπων ως Θεός . Δεν είχε ανάγκη να βαφτιστεί αλλά να αγιάσει τα νερά. Πωλείται τριάντα αργύρια , αλλά εξαγοράζει τον κόσμο με την μεγαλύτερη τιμή , το ίδιο του το αίμα . Σαν πρόβατο οδηγείται στον θάνατο , αλλά ποιμαίνει το Ισραήλ και τώρα όλη την οικουμένη. . .

Το άγιο του σώμα γεμίζει πληγές , αλλά θεραπεύει κάθε αρρώστια και κάθε αδυναμία . Πεθαίνει και με το θάνατό του ζωοποιεί και καταργεί το θάνατο. Θάπτεται σαν νεκρός αλλά ανασταίνεται αθάνατος .

Β΄ ακροατής Πώς θα αντιμετωπίσουμε τους αιρετικούς πάτερ Γρηγόριε;

Γρηγόριος : Με μακροθυμία και όχι με θυμό και φωνές.

Είναι καιρός να επιστρέψουν οι πλανημένοι. Για μένα εκδίκηση είναι να σωθούν αυτοί που μας αδίκησαν .

Αφηγητής Β΄: Ήταν μεγάλη ψυχή ο Γρηγόριος και μάλιστα χωρίς ίχνος υπερηφάνειας. Χάρη στις προσπάθειές του η Ορθοδοξία θριάμβευσε.

Όταν πήγε με τον αυτοκράτορα στην Αγία Σοφία που για σαράντα χρόνια την είχαν στα χέρια τους οι αιρετικοί στον ενθουσιασμό του λαού και του επαίνους του αυτοκράτορα απάντησε:

Γρηγόριος : (*Ενώ ακούγονται ζητωκραυγές πλήθους*) Ησυχάστε αγαπητοί μου.

Τώρα για τίποτε άλλο δεν πρέπει να σκεπτόμαστε παρά να ανταποδώσουμε στον ευεργέτη Θεό τις ευχαριστίες μας.

Αφηγητής Γ΄: Έτσι ταπεινός και μετριόφρων ήταν και ο τρίτος μας Ιεράρχης ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Ήταν σπουδαίος δικηγόρος στην Αντιόχεια της Συρίας .

Α΄ φωνή (Σηκώνεται ένα παιδί από το πλήθος) Είχε τον ίδιο δάσκαλο με το Βασίλειο , το Λιβάνιο.

Β΄ φωνή (Σηκώνεται ένα παιδί από το πλήθος) Ο Λιβάνιος θαύμαζε τη μητέρα του Ιωάννη την Ανθούσα που τον ανέθρεψε χήρα από τα είκοσί της χρόνια. « Κοιτάζετε ποιες είναι οι γυναίκες των χριστιανών! » έλεγε

Αφηγητής Δ΄ Ωστε ο Ιωάννης σπούδασε δικηγόρος , ρήτορας ...

Αφηγητής Γ΄:Ναι και οι ρήτορες την εποχή εκείνη ήταν προσωπικότητες σε Αθήνα , Κων/πολη , Ρώμη και Αντιόχεια.

Αφηγητής Δ΄:Και τ'άφησε όλα ο Ιωάννης για την εκκλησία;

Αφηγητής Γ΄:Ναι το έκανε. Για κείνη την εποχή ένας νέος πλούσιος , με σπάνιο ρητορικό ταλέντο , να τ' αφήνει όλα και να αφιερώνεται στο Ευαγγέλιο δεν ήταν κάτι συνηθισμένο . Αλλά ο Ιωάννης όταν πήρε την μεγάλη απόφαση δεν ξαναφάνηκε στα δικαστήρια.

Αφηγητής Δ΄: Είναι αλήθεια ότι μετά από 17 χρόνια που λειτούργησε σαν διάκονος και ιερέας στην Αντιόχεια τον απήγαγαν για να τον κάνουν Πατριάρχη στην Κων/πολη;

Αφηγητής Γ΄: Ναι . Μια αυτοκρατορική άμαξα τον μετέφερε στην Κων/πολη όπου τον ζήτησε ο λαός για Πατριάρχη.

Αφηγητής Δ΄:Ε, που πηγαίνετε εσείς, τι είναι αυτό που κρατάτε;

(Δυο παιδιά διασχίζουν τη σκηνή κρατώντας ένα κουτί που πάνω του γράφει : ΚΙΒΩΤΙΟ ΠΕΝΗΤΩΝ)

Αδελφός Είναι το Κιβώτιο Πενήτων .Το πηγαίνουμε στο σπίτι μας .

Αφηγητής Γ΄:Και τι θα κάνετε μ' αυτό;

Αδελφή Κάθε φορά που κάνουμε προσευχή θα ρίχνουμε κάτι μέσα σ' αυτό για τους φτωχούς. Έτσι έλεγε ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

Αφηγητής Δ΄:Ναι , θυμάμαι. Κάθε οικογένεια είχε ένα τέτοιο κιβώτιο στο σπίτι της στα χρόνια του Χρυσοστόμου.

Αφηγητής Γ΄:Ο ίδιος του ζούσε λιτά και ασκητικά .Γεύματα δεν έδινε ούτε δεχόταν προσκλήσεις σε πλούσια τραπέζια . Φορούσε ρούχα μοναχού. Ζούσε έτσι όχι από παραξενιά αλλά για να έχει κάτι κι αυτός να προσφέρει στον αδερφό του από τον εαυτό του και να μη ζητά μόνο από τους άλλους.

Αφηγητής Δ΄:Έχτισε νοσοκομεία . Όπως ο Βασίλειος και ο Γρηγόριος έτσι και ο Ιωάννης ένα μέρος της μέρας του το περνούσε κοντά στους αρρώστους. Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή επισκεπτόταν τις φυλακές . Δίνοντας από τους εράνους ελευθέρωνε φυλακισμένους και αιχμαλώτους.

Αφηγητής Γ΄: Όλοι θα πρέπει να ήταν φίλοι του ...

Αφηγητής Δ΄:Όχι . Ο Ιωάννης έλεγχε την αδικία όπου και αν την έβλεπε. Έτσι έλεγξε κακούς κληρικούς , τον πρωθυπουργό και τη βασίλισσα Ευδοξία .

Φωνή από το πλήθος Η Ευδοξία άρπαξε το αμπέλι μιας χήρας γυναίκας
Αφηγητής Γ΄:Ναι και ο Ιωάννης την έλεγξε γι' αυτό και για πολλές
άδικες πράξεις της .

Αφηγητής Δ΄:Γι' αυτό και εκείνη φρόντισε να τον εξορίσει τρεις φορές.
Την τελευταία φορά τον καταδίκασε να περπατάει στο κρύο ή στον
καύσωνα ως να πεθάνει.

Αφηγητής Γ΄:Πριν πεθάνει πρόλαβε να κοινωνήσει σ' ένα εκκλησάκι του
Αγίου Βασιλίσκου και τα τελευταία του λόγια ήταν : « Δόξα το Θεό »

Αφηγητής Δ΄:Υπάρχουν άραγε και σήμερα τέτοιοι χριστιανοί σαν τους
Τρεις Ιεράρχες;

Αφηγητής Γ΄:Δε γνωρίζω να σ' απαντήσω.

Πολύ θα' θελα να υπάρχουν γιατί τους χρειαζόμαστε και έχουμε όλοι
ανάγκη να βλέπουμε τέτοιους φωστήρες.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ

Σύνθεση κειμένου: Σμιξιώτη Ελένη